

Støttegruppe i Trekantområdet

STØTTE I FORENING: Lider man af en kronisk sygdom, kan det være af stor nytte at snakke med ligesindede. Den mulighed har endometrioseramte i Endometriose Foreningen, som byder på netværksmuligheder og en informativ hjemmeside, hvor man kan få svar på mange spørgsmål. Lisbet Rosendahl valgte at melde sig som frivillig.

»Jeg havde i en periode tænkt, at jeg manglede indhold i mit liv, og så kom det til mig. Jeg skal da skrive til Endometriose Foreningen, for jeg har noget at byde på.«

Og det gjorde hun, for det har hun. Lisbet Rosendahl spurgte, om foreningen kunne bruge hendes arbejdskraft, og efter ganske kort tid vendte formanden tilbage.

»Jeg har haft så mange forhindringer i livet i forbindelse med sygdommen, og det har gjort mig så stærk. Jeg er fuld af energi. Den energi vil jeg rigtig gerne bruge på andre kvinder, fordi jeg ved, der er ting i det forløb, som gør, at man ikke altid tænker helt klart. Jeg kan sige »Ned og dyrk no-

get sport. Kom af sted, selvom det gør ondt!«. Man kan mere, end man tror.«

Man kan ikke forebygge endometriose, men man kan blive bedre til at leve med sygdommen.

»Det kan man gøre ved at kigge på sin kost, og så kan man dyrke sport. Selvom jeg havde det virkelig dårligt, kæmpede jeg mig ned i fitnesscentret. Måske i et par losere bukser end ellers, og jeg gennemførte øvelserne i et langsommere tempo end normalt, men bagefter havde jeg det godt.«

Der er lokale støttegrupper, og gruppen i Trekantområdet er etableret af Lisbet Rosendahl, der også for nylig er blevet valgt ind i foreningens bestyrelse.

»Når vi mødes i støttegruppen, snakker vi ikke kun sygdom. Vi snakker om at have det godt med sygdommen, som også påvirker ens omgivelser. Hvordan får man bedst fortalt sin familie og sine venner om sygdommen?«

For man har så mega-dårlige dage, hvor man har så pokkers mange smerter, at man er nødt til at lægge sig.

Lisbet opgav drømmen om børn - for helbredets skyld

SUNDHED. 10 års forgæves kamp mod barnløshed. Lægerne opdagede ikke, at Lisbet Rosendahl led af sygdommen endometriose.

AF BO NIELSEN
bni@b-l.dk

SKÆBNE: Veninderne fik, én efter én, børn. Selv ønskede hun sig også brændende at bringe sine gener videre. Men hun kom aldrig tættere på end sine veninders gravide maver. Lisbet Rosendahl er meget, men ikke mor. Og hun bliver det aldrig. I 10 år forsøgte hun at blive gravid, men fertilitetsbehandlingerne hjalp ikke.

»Alt er bygget op omkring et familieliv, og når det så ikke lykkes, tænker man, om man er unormal.«

Men Lisbet Rosendahl er normal. Desværre lider hun af den kroniske sygdom endometriose, der er en meget smertefuld sygdom, som kan ramme alle kvinder med menstruation. »Sådan er det at være kvinde«, lød svaret, når hun klagede over de stærke underlivssmerter.

»Der findes kvinder, der bliver invalideret på grund af sygdommen. Cysterne kan

Før Lisbet Rosendahl blev opereret satte sygdommen, endometriose, store begrænsninger for hende. Hun kan ikke længere få børn, men hun lever en mindre smertefuld hverdag. (Privatfoto)

sidde over alt i underlivet, i bughulen og sågar i lungerne. Mange lider af sygdommen, uden at det bliver opdaget eller accepteret. »Det er bare almindelige menstruationssmerter«, lyder fordommen. Mange skal kæmpe længe for den rette behandling.«

Harve mistanken

Lægerne opdagede først efter hendes kamp for at blive gravid, i 2004, at årsagen til barnløsheden var endometriose. Hun havde haft mistanken, men den var aldrig blevet undersøgt.

»Jeg har haft virkelig stærke underlivssmerter, der har virket meget begrænsende for mig. Alt skulle planlægges, og jeg havde svært ved at lave aftaler i de perioder, hvor jeg vidste, jeg ville have smerterne, omkring ægløsning og menstruation, fordi jeg vidste, jeg højst sandsynligt ville være sengeliggende. Smerterne måtte jeg bruge Kodein, morfinlignende piller, for at klare.«

En operation blev i 2005 vejen væk fra de stærke smerter. Andre opereres løbende, fordi de bliver ved med at danne cyster, men Lisbet Rosendahl har været heldig med sit forløb.

»Jeg blev stillet i overgangsalderen, det kan man gøre medicinsk, så der helt ro, og så har jeg fået hormonpiller lige siden. Det betyder, at jeg aldrig har menstruation og ikke kan få børn.«

Hun er klar i blikket, når hun fortæller det, men bag de skinnende øjne gemmer hun på en tung smerte. Den afklarethed, hun udstråler, har ikke været der hele tiden.

»Det er en lettelse, når man kommer til erkendelsen, men når man står i det, tror man aldrig, man kommer dertil. Man tror, det vigtigste i livet er at få børn.«

Det biologiske ur har tikket højt i mange år hos Lisbet, der fylder 40 år næste år.

»Det har været rigtig hårdt,

og jeg har grædt mine tårer over det. Den med, at der ikke kommer til at løbe små børn rundt, der ligner mig, har været slem.«

»Jeg vil leve mit liv«

Skæbnen ville alligevel, at Lisbet kom til at leve i en familie med børn. Hendes mand, André, har to store børn på 14 og 16 år fra et tidligere forhold.

»Det var godt, jeg fandt én med store børn, for hvis jeg havde fundet én med små børn, havde det måske været anderledes. Det passede perfekt ind i mit puslespil.«

»Da jeg lærte André at kende, var jeg helt afklaret med, at jeg ikke ville igennem fertilitetsbehandling med nogen mand igen. Jeg ville leve mit liv, jeg har fundet mine værdier.«

Lisbeth forventer, hun en dag skal opereres igen, men hun har det strålende i øjeblikket - og Kodein-pillerne kommer sjældent frem fra medicinskabet.

»Jeg er ikke rask, men jeg har sygdommen i en mild grad, hvor jeg sagtens kan holde den ud. Der skal også meget til, for at man klager sig, fordi man har været vant til gigantiske smerter.«

Fakta

OM SYGDOMMEN

■ Cirka 10% af alle danske kvinder i den fødedygtige alder rammes af endometriose.

■ Tilstanden opstår, når væv, der ligner livmoderslimhinden, findes uden for livmoderen, som regel i underlivet, på æggestokkene og æggelederne, på de bånd, der holder livmoderen på plads, på blæren, tarmene og i området mellem skeden og endetarmen.

Kilde: Endometriose Foreningen

Fakta

OM FORENINGEN

■ Endometriose Foreningens formål er bl.a. at være en støtteorganisation for kvinder med endometriose. Man kan læse mere om foreningen på www.endo.dk

■ Er man teenager, kan man glæde sig til den 15. december, for på denne dato lanceres en ny hjemmeside for målgruppen 15-25-årige - www.endoyoung.dk - som indeholder interviews med udvalgte mennesker, heriblandt en mor til en ramt datter, datteren og kæresten.

Livets glæder

Har du brug for en at dele livets oplevelser med, det kan være en kæreste, en rejseledsager, en dansepartner eller bare en god ven?
Så indryk din personlige annonce under "Livets glæder".

Send eller indlever din tekst, sammen med beløbet senest onsdag kl. 10, til Kolding Ugeavis, Dalbygade 40J, 6000 Kolding. 50 ord koster kr. 150,-, 100 ord koster kr. 250,- Ekstra ord kr. 5,- stk.
Husk at skrive dit navn og din adresse.

Kvinde søger kvinde

Hej søde ven, vil du følges med mig ad livets vej? Du får en kvinde på 49 år, ærlig, kærlig og som sætter pris på et godt humor. For mig er kærlighed og samhørighed det vigtigste i livet. Jeg savner dig.

Skriv til billetmrk. 15288, Kolding Ugeavis, Dalbygade 40J, 6000 Kolding

Har du ikke modtaget

Kolding Ugeavis

Kontakt 75 13 34 33
el. kv.kvalitetvest@fk.dk
man-fredag kl. 9-15

Kolding dinby.dk

